

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 287. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1936. december 16.

A rablóvezér fia

Az átalakulások nagy négyszázmilliósi birodalma, a forrongó Kína szolgáltatja majd a legtöbb és legváltozatosabb anyagot a jövő mesemondója számára. Volt egyszer egy rablóvezér, aki ügyesebb és erőteljesebb volt, mint a többi, ezért, — mint ahogyan az Kinában egy idő óta szokásos, — kinevezték tábornoknak. Ez a rablóvezérből lett tábornok, akit Csang-Cso-Linnak hívtak, betelepedett a kínai császárok mukdeni palotájába és Mandzsuria mindenható urává kiáltotta ki magát. Csang-Cso-Lin néhány évvel később meghalt, fia, Csang-Hszü-Liang tábornok követte őt Mandzsuria diktátorának méltóságában. Balszerencséjére azonban a japánok éppen akkor láttak hozzá az úgynevezett Tanaka-programm első fejezetének megvalósításához és egy japán kapitány megölésének ürügye alatt, bevonultak Mandzsuriába. Az országgrészből Mandzsü-Kuo császárságát kreálták, Csang-Hszü-Liangnak pedig menekülnie kellett.

Egyáltalán nem véletlen tehát, hogy éppen az egykori rablóvezér fia, a Mandzsuriából elűzött Csang-Hszü-Liang tábornok áll a megindított felkelési mozgalom élén, amelynek első programpontja: Mandzsuria visszafoglalása. Hiszen igen valószínű, hogy a felkelést a szovjet-diplomácia aknamunkája előzte meg és a Komintern a kommunista-ellenes német-japán szerződésre adott feleletként borítja újból vérbe a sokat szenvedett sárga-birodalmat. Az is bizonyos azonban, hogy Csang-Hszü-Liang tábornok soha nem volt kommunista és úgy ő, mint apja, egyike voltak azoknak, akik Szun-Jat-Szen szociális és államújító terveit elgáncsolták. Csang-Hszü-Liangot tehát elsősorban a személyes érdek és személyes bosszú vezeti, amikor a felkelés élére állott. Talán az igazi helyzet az, hogy a Szovjet eszközül akarja felhasználni Csang-Hszü-Liangot, a rablóvezér fia pedig a cservonec eszközét állítja személyes szolgálatába. Nem is volna semmi komolyabb nemzetközi fejleménye az egyébként szokványosan ható kínai felkelésnek, ha oly világosan kivehetők nem volnának a Kreml körvonalai az események hátterében.

Aki nem olvasta el Bertrand Russel „Kináját”, az nem tudja megérteni Kína és a kínai történelem igazi lényegét. Kína nem ország, hanem földrész. Számadatai kontinentális méretűek. Áradások, éhínségek és polgárháborúk pusztíthatják egyes részeit, embermilliók pusztulhatnak el járványok következtében és mindig lesznek európai országot kitevő tartományai, ahol békésen folyik az élet. Egy-egy eseményből nem lehet egész Kinára következtetni. Ugyanez a helyzet politikai szempontból is. A nankingi nemzeti kormány hatásköre mindössze néhány tartományra terjed, vannak vörös befolyás alatt álló országgrészek, vannak japán érdekszférákhoz tartozó területek és vannak tartományok, amelyek még mindig egy-egy katonai deszpotá egyeduralma alatt állnak.

Csang-Hszü-Liang tábornoknak, a rablóvezér fiának a felkelőmozgalma azért veszélyes a világkére, mert hosszú évek óta ez az első kínai lázadás, amelynek zászlaján elsősorban egy terjeszkedő idegen-hatalom-elleni háború felhívása áll. Hogy ez a háború Kína

Bonyolódik a helyzet Távolkeleten

Általános mozgósítás Mandzsuriában

Tovább terjed a kínai felkelés — Bizonytalanság Csang-Kai-Sek körül — Diplomáciai tárgyalások Moszkvában a szovjet és Japán között

Japán nem avatkozik bele a kínai eseményekbe

Pekingből jelentik: A Havas-ügy-nökség jelentése szerint

Japán katonai körök azt a meg nem erősített hírt kapták, hogy Csang-Kai-Seket tegnap agyonlőtték.

A kínai marsall meggyilkolása állítólag akkor történt, amikor a nankingi kormány csapatai Csang-Hszü-Liang csapataival összeütköztek. Sem ezt a hírt, sem pedig Csang-Kai-Sek szabadonbocsátásáról szóló hírt még nem erősítették meg. Donald Csang-Kai-Sek marjántikára, a nankingi kormány megbízásából Sian-Fuba érkezett, ahol igen barátságosan fogadták.

Nankingből jelentik: Ide, érkezett hírek szerint Csang-Kai-Sek továbbra is Csang-Hszü-Liang tábornok szállásán tartózkodik Sian-Fuban. A lázadó csapatok a város körül lázas igyekvéssel erősítéseket építenek és a kormány repülői parancsot kaptak, hogy ezeket a védőműveket bombázzák.

A miniszterelnök hivatalos közleményben megcáfolta, hogy Csang-Hszü-Liang tábornok kiszabadította volna Csang-Kai-Seket.

A nankingi kormány legfőbb gondja az,

hogy megakadályozza a felkelők és a kínai kommunista csapatok egyesülését. A felkelő csapatoknak az lett volna az eredeti rendeltetésük, hogy lefegyverezzék a kommunista csapatokat, de a csapatok nagyrésze megtagadta az engedelmességet és szembe szállt a nankingi kormány csapataival. A lázadók vezére, Csang-Hszü-Liang nemrég még a fascizmus híve volt. Ebben a minőségében heves antibolsevista tisztító munkát folytatott és közvetlenül ezután pártolt át egészen váratlanul a kommunistákhoz. A fenyegető helyzetre való tekintettel,

Mandzsuriában elrendelték az általános mozgósítást.

Mandzsuriában 90.000 főnyi sereg áll menetkészen és várja a japán hadvezetőség további parancsait. Káng-Te mandzsü császár a legfőbb haditanács vezetőjévé a japán nagykövetség katonai attaséját nevezte ki.

A nankingi kormány elleni lázadás tovább terjedt. Kansu tartomány fővárosánál, Lanchovánál, súlyos harcok folynak a kormánycsapatok és Csang-Hszü-Liang egyik alvezérének seregei között.

Moszkvát vádolja a japán sajtó

Londonból jelentik: A Reuter-iroda jelentése szerint a felkelő hadsereg csapatai már elfoglalták Liu-Csant, Kiang-Fu tartomány fővárosát is és minden vonalon előnyömlőben vannak, bár megállapítható, hogy a nankingi kormány csapatai is felfejlődtek már. Több helyen heves harcok folynak. A kormányhaderők Siang-Fut 15 kilométernyire megközelítették. Kedden távbeszélő útján közlés érkezett a felkelő csapatok főhadiszállásáról Nankingba. Eszerint Csang-Kai-Sek tábornagyot a főhadiszálláson őrzik és nem igaz, hogy meggyilkolták volna. A tábornok kitűnő hangulatban (?) várja a fejleményeket és jól érzi magát. A hírt Csang-Kai-Sek felesége vette Siang-Fuból.

Tokióból jelentik: A japán külügyminiszter tegnap beszámolót tartott a minisztertanácsban a kínai helyzetről. E szerint a helyzet még korántsem megnyugtató és

Japánnak készenlétben kell állani bármilyen eshetőségre.

A japán kormány még nem kapott hivatalos értesítést Csang-Hszü-Liang ismeretes 8 kö-

veteléséről és azt hiszik, hogy a tábornok a kommunisták erőszakos befolyása alatt áll.

A japán sajtó megállapítja, hogy a kínai lázadást Moszkva szította és Japán most már nem nézheti tétlenül a moszkvai aknamunkát.

Tokióból jelentik: A japán kormány kedden ismét minisztertanácsra gyűlt össze és ez alkalommal Arita külügyminiszter kifejtette, hogy

Japán beavatkozása a Kinában legutóbb kipattant események menetébe, nem látszik szükségesnek.

A Csang-Hszü-Liang tábornok vezetésével megindult forradalom — a japán külügyminiszter véleménye szerint — nem egyéb, mint a nankingi kormány és a kommunista akulatok között folyó küzdelem megnyilvánulása és japán érdekek nem forognak kockán. Reméli — mondotta — hogy a nankingi kormány nem türi a kommunisták előretörését és letöri a zendülést. Hangsúlyozta a külügyminiszter, hogy a Kinában érdekelt nyugateurópai hatalmaknak is támogatniuk kell a nankingi kor-

szempontjából katasztrófális lenne, ennek a józan felismerése mit sem változtat a tényen, hogy a Japán elleni háború jelszava ma kétségtelenül népszerű a Közép birodalmában. A

kínai tömegek félreismerik a sárga birodalom igazi katonai erejét és ebben a téves megítélésben bennerejlik Kína újkori történetének egész tragédiája. (k.)

Az Ön egészségének őre a kellemesen illatosított

SENLASLO

(Szt. László)

fertőtlenítő toalett-szappan és az antiszeptikus
DENTONAL fogpaszta üdit

fehérit

fertőtlenít

mány rendcsináló munkáját a kommunisták ellen.

Moszkvából jelentik: Hivatalos jelentés szerint Sigenicu, Japán új moszkvai nagykövete több ízben megbeszélést folytatott Litvinov külügyi népbiztossal az orosz—japán viszony valamennyi kérdéseiről, különösen az orosz—mandzsu határmegállapításokról, a határincidensek végleges megszüntetéséről és az orosz vizeken Japánnak nyújtandó halászati engedélyekkel kapcsolatban felmerült vitás problémák dolgában. A határok rendezése tekintetében Litvinov ragaszkodott ahhoz, hogy a tárgyalások során Japán ne csak, mint harmadik hatalom, hanem, mint teljes jogú fél szerepeljen. A halászati engedélyek kérdésében a japán nagykövet a megállapodás mielőbbi aláírását kérte, mert ha ezt politikai okokból ismét elhalasztanák, ez Japán körökben nagy izgalmat okozna.

Tokióból jelentik: A Domai-iroda je-

lenti, hogy a japán külügyminisztérium Moszkvában tiltakozást emel a fenti hivatalos szovjet-jelentés ellen, mert az hamis és japán-ellenes irányzatú.

Temperlea tábornok, a „Daily Telegraph” katonai munkatársa jelenti, hogy a japán nagyvezérkar az utóbbi napokban röpiratokat adott ki és azokban kifejti, hogy a hadsereg megerősítése elkerülhetetlenül szükséges, mert a szovjet-orosz és kínai hadseregek napról-napra erősebbek lesznek. Két év óta — írja a katonai szakértő — a szovjet-orosz hadsereg állandó megerősítéseket küldött a Távolkeletre, úgy, hogy most ténylegesen hatalmasabb hadsereggel rendelkezik, mint a japánok, miután Japánnak mindössze 17 hadosztálya van, amelyből nem használhatja fel valamennyit Északmandzsuriában. Az oroszoknak 10 hadilétszámú hadosztályuk van és 600 repülőgéppel rendelkeznek.

Roosevelt békeüzenetet intéz a világhoz

Washingtonból jelentik: Több amerikai egyesület és vezető politikus elhatározta, hogy Délamerikából való visszatérésük után ráveszik Rooseveltnél elnököt, hogy intézzen üzenetet az egész világhoz. Azt akarják, hogy hívja fel a világ népeit a fegyverkezések csökkentésére, általános meg nem támadási szerződések kötésére és olyan tárgyalások megindítására, amelyeknek célja az elsörendű életszükségleti anyagoknak az egész világon való helyes elosztása lenne. Politikai körökben úgy vélik, hogy Rooseveltnél az egyetlen államférfi, aki alkalmas a jelenlegi nagy problémák megoldására.

Megsemmisítette a közigazgatási bíróság egy aradmegyei körorvos kinevezését

A temesvári (timisoara) Tábla kihirdette ítéletét abban a perben, amely a két esztendővel ezelőtt megüresedett körösbökényi (buteni-i) körorvosi állás körül keletkezett. Két esztendővel ezelőtt történt, hogy dr. Feiler Imre körösbökényi (buteni-i) körorvos meghalt és helyére dr. Feier Gheorghe hotinmegyei orvost nevezték ki. Erre a helyre előzőleg Mișca Teodor dr. deznai körorvos is pályázott, aki Feier dr. kinevezését megtámadta az egészségügyi törvény ama intézkedésére való hivatkozással, hogy a kezdő orvosokkal szemben ama állami szolgálatban lévő orvosok

zész utján igyekeznek elfoglalni a megüresedett állást.

A Tábla előtt a közigazgatási kereset kapcsán mindkét fél jogi képviselői ismertették álláspontjukat, majd pedig a Tábla Crăciunescu—Constantinescu—Popistiu-tanácsa kihirdette ítéletét, amelynek értelmében Feier Gheorghe dr. kinevezését megsemmisítette és kötelezte az államot, illetve a közegészségügyi minisztériumot, hogy azonnali hatállyal Mișca Teodor dr.-ral töltsen be a körösbökényi (buteni-i) körorvosi állást.

Kicserélik a spanyol forradalom foglyait

— Ujabb heves harcok Madridnál —

Madridból jelentik: A madridi védelmi bizottság a következő jelentést adta ki: A súlyos veszteségek nyomán, amelyeket a nemzeti felkelők Madrid előtt szenvedtek, megkísérelték, hogy zavart keltsenek olyképpen, hogy a fővárostól távoluló három frontszakaszon kezdtek támadást. Egyidőben támadtak a fresnedillai szakaszon, a guadarramai front boadillai szakaszán, Madridtól délnyugatra és a Morillo-völgyben. Az ellenséget súlyos veszteségekkel visszaverték. Különösen heves volt a harc Boadillánál, ahol a marokkói csapatok és a nemrég érkezett német hadosztályok, repülőgépek és harciokocsi segítségével indítottak heves támadást, amely öt óra hosszat tartott.

Párisból jelentik: Franco tábornok elfogadta — a Matin lisaboni jelentése szerint — a nemzetközi vörös kereszt egyesület-

nek a foglyok kicserélésére vonatkozó javaslatát.

Londonból jelentik: Eden külügyminiszter. Bratfordban tartott beszédét a következő szavakkal fejezte be: Nem is szükséges hangoztatnom azt, hogy ha Spanyolországban a zavargások véget érnek, mennyire fontos nekünk, hogy Spanyolország területi épsége megmaradjon és meg legyen védve bármely oldalról jövő fenyegetés ellen.

Mit vásároljunk a „Culturában”

karácsonyra? 5992

Képeskönyvet, ifj. regényt!

Társasjátékot!

Töltőtollat!

Albumok—emlékkönyvek.

Papírszalvetta.

3, 4 színű írónok.

Figurás hegyezők.

Karácsonyi zenealbum.

Írókészletek

és más praktikus ajándékok

legolcsóbban és gazdag választékban a

„CULTURA” könyvüzletben, Arad, c. enér Kereszt ep.

Interpelláció a szenátusban

az iparosok képesítési könyvének becserélése ügyében

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Ionescu többségi képviselő az erdélyi (ardeali) lelkesek helyzetével foglalkozott és kérte, hogy a lelkeseket is utalják az általános nyugdíjpenztárba. Iamandi kultuszminiszter válaszában kijelentette, hogy a kérdést most tanulmányozza. Ghelmegeanu nemzeti-parasztpárti ezután azzal a röpirattal foglalkozott, amelyet Serban Milcovan, a nemzeti keresztény párti diákok elnöke adott ki Ion Mihalache és a nemzeti-parasztpárt többi vezetői ellen. Ghelmegeanu szóváltotta a „Totul pentru Tara”-párt szolgálatába állított diákszervezetek ténykedését és kéri a kormány közbelépését, hogy a történelkhez hasonlóak a jövőben elő ne fordulhassanak.

A szenátus mai ülésén kimondotta, hogy a szenátorok egy napi szenátori illetményükkel járulnak hozzá I. C. Brătianu szobrának felállításához. Samoil szenátor rámutatott arra, hogy az iparosok képesítési könyveinek becserélésekor törvénytelen illetékeket szednek. Nistor munkügyi miniszter megígérte, hogy megvizsgálja az ügyet és megteszi a szükséges lépéseket. Ezután Ceruleanu jelentette be interpellációját a bányatörvény alkalmazásával kapcsolatosan. A. C. Cuza folytatja felfogásának ismertetését a judaizmus veszedelméről. A szenátus elé a következő megoldási módozatot terjeszti: a zsidók eltávolítása a közhivatalokból, a zsidók katonai szolgálatának átváltoztatása munkaszolgálatná, numerus clausus minden ipari és kereskedelmi ágban a román arányszám eléréséig, vidéki és városi kisajátítás, erdők és földek kisajátítása, a városok nacionalizálása, a román munka segélyre alapítandó bank. Ezután még több felszólalás hangzott el.

Hozomány-pört indított a lovagias Sárga Ferenc dr.

Budapestről jelentik: Sárga Ferenc dr., a hírhedt Sárga—Darkó szerelmi botrány hőse, keresetet adott be Schober Béla, a Magyar Nemzeti Bank nyugalmazott igazgatója, Darkó Magda nagybátyja ellen is. Ebben a keresetben 150 ezer pengő megtérítését kéri arra való hivatkozással, hogy Darkó Magda szülei annakidején megegyezést kötöttek Schoberrel és ebben a nagybácsi magára vállalta azt a kötelességet, hogy a leánynak hozományt ad abban az esetben, ha férjhez megy.

CORSO

Telefon: 565.

Mérőnylet egy repülőgép ellen!

Utazás rejtelmek között!

A rettegés repülőgéppel

Csütörtöktől kerül bemutásra az év legizgalmasabb, legérdekesítőbb és legnagyobb repülő film.

CORSO

Előadások 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$

13 ÓRA A LEVEGŐBEN

Fred MacMurray,

Joan Bennett.

Ma, szerdán utoljára: **HALÁLBRIGÁD**

VI. György király leirata az alsóházhoz

Nyolcezer holdas birtokot vásárol Windsor Edward herceg Magyarországon — A gróf Zichy Béla-féle lengyelítói birtokra nézve folynak a tárgyalások — A jövő év tavaszán lesz a herceg esküvője

Londonból jelentik: A lordok házával egy időben az alsóházban is felolvasták VI. György király első üzenetét, amelyet trónralépése alkalmával intézett a parlamenthez. Az üzenet felolvasása után Baldwin miniszterelnök rövid beszédet mondott, amelyben az alsóház hűségét tolmácsolta az uralkodónak. Ráműtött arra, hogy a mostani trónváltás alkalmával nem kell emlékbeszédet mondania az elhunyt uralkodó fölött, majd így folytatta:

— 'Abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyon jól ismerem az új királyt. Közölni akarom a parlamenttel, ha talán nem tudnák, hogy az új király azért örvend majd nagy szeretetnek és tiszteletnek a nép körében, mert jelleme és egész természete sokkal jobban hasonlít elhunyt apjához, mint bármely testvéré.

Az alsóház ezután egyhanguan megszavazta a királyhoz intézendő hódoló feliratot. VI. György király hétfőn ünnepelte 41-ik születésnapját szűk családi körben. Hivatalos ünnepeket a király kívánságára elmaradtak. Születésnapja alkalmából VI. György a királynénak a térdszalag-rendet adományozta.

Az alsóház 20 titkos tanácsos tagjából összeállított küldöttsége Baldwin miniszterelnök vezetésével, ma kihallgatáson jelent meg a Buckingham-palotában, az uralkodó előtt, akinek átnyújtották a parlament hódoló feliratát. Ezután a király magánkihallgatáson fogadta a kormányelnököt. Ez volt az első magánkihallgatás, amelyen az új király a Buckingham-palotában kormánya fejével találkozott. Az alsóház délutáni ülésén azután megjelent Sir George Penry, a királyi udvartartás főtitkáraként, az ülésterem korlátjánál megállt, mélyen meghajolt a Speaker előtt és bejelentette, hogy az uralkodó választatát hozza az alsóház hódoló feliratára való válaszképpen. Ezután a leiratot elhelyezte a Ház asztalára, mire a Speaker felolvasta az okmányt, amely a következőképpen hangzik.

„A legmagasabb meglepedéssel vettem az alsóház üdvözlő feliratát. Mind a királyné, mind én magam köszönetünket fejezzük ki ezért a hűségnyilatkozatért. Legyenek meggyőződve, hogy eltökélt szándékom minden tölem telhető elkövetése, hogy népem jogait és szabadságát megvédjem és előmozdítsam jólétét és boldogságát. Imádkozom, hogy a mindentudó Isten adja áldását uralkodásomra”.

Az osztrák kormány részéről kiadott hivatalos jelentés szerint Edward királyi herceg a karácsonyi ünnepek alatt is Enzenfelden marad. A kormány annak a reményének ad kifejezést, hogy a lakosság ezuttal is tapintatos megértésről tesz majd tanubizonyosságot a királyi herceg személye iránt és nem zavarja nyugalmában. Hétfőn délnél az enzenfeldi fátalság bejelentette, hogy zenés szerenádokat akar rendezni Edward tiszteletére, a herceg azonban közölte, hogy néhány napig nem óhajt a nyilvánosság elé lépni és ezért a Szerenád elmarad.

Az Edward herceghez közelálló körökben úgy tudják, hogy a herceg tavasszal közvetlenül Simpsonné válásának kimondása után

megtartja esküvőjét. Edward bizalmas barátjaival azt is közölte, hogy az esküvő hol fog megtörténni. A herceg kijelentette, hogy nagyon jól érzi magát és már régen nem volt ilyen jó hangulatban. Egyelőre semmi szüksége nincs orvosi kezelésre és nem is gondol arra, hogy Bécsben felkeresse Neumann professzort.

Edward magántitkára tegnap délután Cannesből megérkezett az enzenfeldi kastélyba és magával hozta Simpsonné levelét.

Budapestről jelentik: A lapok megírták, hogy Edward herceg Magyarországon birtokot akar vásárolni. Most a 8 Órai Újság arról értesült, hogy gróf Zichy Béla len-

KOPROL

az egész világon ismert csokoládépasztilla a legkitűnőbb ellenszere a ROSSZ EMÉSZTÉSNEK, a MIGRÉNNEK, a SZÉKREKÉDESNEK, az EMESZTŐ szervek INFEKCIÓJAINAK.

gyeltői 8000 holdas birtokának megvásárlásáról van szó. A tárgyalásokat egy előkelő londoni ügyvéd budapesti megbízottja már napok óta folytatja.

Hétévi börtönre ítélték egy bécsi bankárt,

aki egymillió schillinggel károsította meg ügyfeleit. — Hét büntársát is súlyosan elítélték

Bécsből jelentik: Az esküdtbírószám hat és fél hónapig tartó tárgyalás után most hirdették ítéletet Braun Dezső volt bankár és büntársainak bűnügyében, akiket sorozatos visszaélések miatt állították bíróság elé. Az ítélet megszövegezése 14 napot vett igénybe, az eljárás hat esztendőig volt folyamatban és a perköltségek összege 600 ezer schilling. Braun büntársainak segítségével ugynevezett előzetes díj-ügyleteket bonyolított le és mint beigazolódt, eleve elhatározta ügyfeleinek megkárosi-

tását. Összesen 720 ilyen ügylet jött létre és egymillió 84 ezer schilling kárt okozott. Braunt hét esztendői, Kaufmann ügynököt két és fél évi, Prinzler Zsigmondot 21 havi, Erwin Hugó volt bankárt 5 évi, Hochwald Mihály ügynököt és Stern Ignác kereskedelmi ügynököt 15—15 havi súlyos börtönre, Sas Ottó volt bankigazgatót három havi és Seifer Ede volt bankárt 1 évi egyszerű börtönre ítélte a bíróság. Három vádlott ügyét elkülönítette az esküdtbíró.

A bucurești Athene Palace vendége Al Capone volt főhadsegéde

Két testőr őrizi Sykowskit és barátjait. Megfigyelés alatt tartják a gangstervezért

Bucurestiből jelentik: A Curentul jelenti, hogy Sykowski, a hírhedt amerikai gangster, aki Al Capone hadsegéde volt, tegnap óta Bucurestiben tartózkodik és az Athene Palace szállodában bérelt lakást. Sykovsky heteken át Varsóban tartózkodott, de a hatóságok kiutasították és innen egyenesen Bucurestibe jött. Társaságában van két amerikai szépség és két barátja, akik egyben testőrségét is képezik. Al Capone volt jobbkeze európai köruton van és miként állítja, főleg azért, hogy az amerikai rendőrség elől biztonságba helyezze magát. A lengyel hatóságok Sykovsky kiutasításáról nyomban értesítették a román hatóságokat, amelyek figyelemmel kísérik a gangster minden lépését, egyben pedig a bucuresti-i tartózkodásáról a bécsi rendőrséget is értesítették, mert Sykovski Bécsből abban a pillanatban utazott el, amikor az amerikai rendőrség kérésére le akarták tartóztatni és kiadni. A bucuresti-i sziguranca részletes felvilágosítást kért a bécsi rendőrségtől és ha Bécsből kiadatását kérnék, úgy nyomban letartóztatják.

Sykovsky hétfőn este az Athene Palace szállóban bérelt szobát. Nicaraguai utlévele van, amelyet a román követség szabályszerűen láttamozott. Összes iratai rendben vannak, de ennek ellenére az országba való lépésétől kezdve állandóan szemmel kísérik.

Az ugynevezett „gangster” két börtönkát hozott magával, a szállodába való érkezése után átöltözött, majd pedig a szálloda halljába ment, ahol egy fiatal bucuresti-i hölgygel, Carjan Jennyvel ismerkedett meg, akivel egy éjszakai mulatóhelyre ment. Ezután autón bejárták a fővárost és környékét és délelőtt tíz órakor tértek vissza a szállodába. Valamivel később megérkezett a szállodába Mugureanu komiszár, aki fekérté mindkettőjüket, hogy kövessék őt a rendőrségre. Itt Stanescu kvestor kihallgatta őket. Sykovsky elmondotta, hogy negyvenkét éves. Bemutatta összes iratait, amelyek rendben voltak. Elpanaszolta, hogy Al Capone bandájának feloszlása óta Európába jött, ahol békésen élt, de egy ideje a rendőrségek nem hagyják nyugodni.

— Mit akar tőlem Európa? — kérdezte Sykovsky.

A gangstert egyébként nem vették őrizetbe, mert hiszen erre semmi ok nincs. Az a gyanu azonban, hogy több külföldi rendőrség körözi és ezért a bucuresti-i rendőrség értesítette idevaló érkezéséről ezeket a rendőrségeket. Mindenekelőtt a bécsi rendőrség választ várják Sykovsky helyzetének tisztázása végett. Ami Jenny Carjant illeti, a véletlenül mulott, hogy Sykovsky társaságában találták. Valószínű, hogy Sykovskyt kiutasítják Romániából. Egyelőre mosolygva várja sorsának alakulását a bucuresti-i rendőrnrefekturán.

Cáfolják az angol kormány átszervezésének híreit

Londonból jelentik: Angol politikai-körökben az a hír járja, hogy az angol kormányban a karácsonyi szünet alatt hajtják végre azokat a személyi változásokat, amelyek kapcsolatosak a trónváltással. Baldwin miniszterelnök egyelőre a helyén marad, de bizonyos, hogy több szakminisztert ki fognak cserélni. Azokat az intézkedéseket, amelyeket az ir-

szabadálam a legutóbbi napokban tett, angol kormánykörökben nagy megütközéssel fogadták. Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter holnap az alsóházban nyilatkozni fog a De Valera-kormány intézkedéseiről és tiltakozását jelenti majd be azok ellen.

Illetékes politikai körökben határozottan cáfolják azt a hírt, hogy a közeli jövőben a kormány átszervezésére kerül a sor.

116 halott, 1000 eltűnt és 80.000 hajléktalan áldozata van a Filippiszigetek körüli viharoknak

New Yorkból jelentik: Manillából újabb borzalmas jelentések érkeztek a Filippiszigetek környékén dühöngő ciklon mérhetetlen pusztításáról. A halottak száma száz-tizenhátra emelkedett, míg ezer ember nyomtalanul eltűnt. Több, mint 80.000 lakos hajléktalanná vált.

Pop Eugen dr. főügyész nyilatkozata a fogházi visszaélésekről. Temesváron (Timisoarán)

Több foglart is elmozdítottak állásából

Temesvárról (Timisoara) jelentik: Megirtuk, hogy az igazságügyminisztérium Pop Eugen dr. főügyész jelentése alapján függesztette állásától, illetve áthelyezte a temesvári (timisoarai) fogház könyvelőjét és főfoglárát, akik számos visszaélést követtek el.

A főügyész vizsgálata egyébként azt is megállapította, hogy a zsarolt összegekből a megtévedt tisztviselők valóban jelentékeny részt fordítottak a fogházépület tatarozására. Az is kiderült továbbá, hogy

több fegyőr is részt vett ezekben a visszaélésekben

és ezért a bűnös foglárokat azonnal elmozdította állásukból.

A visszaélések ügyéről alkalmunk volt Pop Eugen dr. főügyéssel beszélni, aki a következőket mondotta:

— A vizsgálatot a legnagyobb szigorral folytattam le és megállapítottam, hogy a megtévedt hivatalnokok visszaélései

nem olyan súlyos jelentőségűek, mint ahogy eleinte gondoltuk.

Elyen azonban, hogy a fogházügyek körül csakis a legtisztább lelkiismeretű emberek tevékenykedjenek és ezért a bűnösökkel szemben a legszigorubb megtorlást alkalmaztam.

Színház - Művészet

A cluji Román Opera vendégszereplése Aradon

Nívós művészi élményben lesz részük december 21-én, hétfőn este az aradi művészetkedvelőknek. Az utóbbi években — sajnos, — a cluji Román Opera ritkán vendégszerepelt Aradon, mert a város megtagadta az anyagi hozzájárulást. Ezuttal az aradi román ujságírók szervezetének sikerült nagy áldozattal egyetlen estére lekötni Aradra az operát, amely Verdi csodálatosan szép, örökbecsű „Aida”-ját adja elő, saját díszleteivel és országszerte ismert zene- és énekkarával. A szereplők a cluji operaegyüttes legjobbjai sorából kerülnek ki: Popovici, az aradi származású Pop Lya, Nestorescu, Marinescu, Gavrilescu, Arhutu és Roman, a zenekart Bobescu Jean, az énekkart pedig Kite Hermann vezényli. A december 21-iki operaelőadás ifj. nagy érdeklődés nyilvánul meg városszerte, miután az aradi közönség az utóbbi időkben ritkán juthatott ilyen művészi élvezethez.

AZ ARADI MAGYAR SZÍNHÁZ (TEATRUL ORĂȘANESC) HETI MŰSORA:

Szerda este 8 és fél órákor: Csárdás. Nagy táncosperet. Hetedszer. Rendes helyárrakkal.

Csütörtök este 8 és fél órákor: Fiam, a miniszter ur. Birabeau vigjátéka. Bemutatóelőadás. Rendező: Tarnay József. Főszereplők: Lázár Hilda, Hegyessy Magda, Bálint Anna, Berecz Manci, Jávor Alfréd, Kozma Hugó, Tarnay József, Olasz Lajos, Lukács Ede.

Péntek este 8 és fél órákor: Csodahajó. Márkus Alfréd operett-revüje. Bemutató előadás. Rendező: Tarnay József, Karnagy: Csányi Mátyás. Főszereplők: Trillap Ilona, Gábor Mara, Lázár Hilda, Tarnay József, ifj. Szendrey Mihály, Lukács Ede, Kun Dezső, Jávor Alfréd, Új díszletek. Új jelmezek. Rendes helyárrakkal.

Szombat délután 5 órákor: Sztambul rózsája. Moz. helyárrakkal. A legdrágább hely 25 lei.

Szombat este 9 órákor: Csodahajó. Operett-revü. Másodszer. Rendes helyárrakkal.

* Betiltották a Jódy-társulat előadásait. Tordai (turdai) jelentés szerint ott hatósági rendelettel betiltották Jódy Károly magyar színtársulatának előadásait. Jódy a rendőrségtől értesítést kapott, hogy miniszteri rendeletre azonnal szüntesse be az előadásokat, mert a Református Kulturház, színházterme, ahol az előadások folytak, tűzveszélyes. Gáll Miklós magyarpárti képviselő Bucurestiben közben járt annak érdekében, hogy a színtársulat előadásait ismét engedélyezzék.

* A „Csárdás” — hetedszer. A színház nagy slágere, a „Csárdás” az a darab, amelynek nem kell már reklám, amely beszél önmagáért. Akik látták ezt a ragyogó előadást, azok el vannak ragadtatva mindenről. Sokan már kétszer is megnézték ezt a remekbealkészült nagy táncos-operettet és lesznek sokan, akik még egyszer megnézik. Eppen ezért a színház igazgatósága ma szerda estére megint színterüztette a darabot, amelynek ez a hetedik előadása. Ma este is a rendes helyárrak érvényesek.

* Az összes hirdett előadásokra jegyek már válthatók a színház pénztáránál.

* „Fiam, a miniszter ur.” Régen írtak szeltemesebb darabot, mint a „Fiam, a miniszter ur”, amelynek csütörtökön lesz a bemutató előadása. Három óra hosszat fognak kacagni az emberek a színházban Birabeau szellemes tréfáin és boszorkányosan kuszált helyzetein. A budapesti Vigszínház kasszadarabja volt ez a pompás vigjáték, amely nálunk is megérdemelt sikert fog aratni. Két olyan szerep van a darabban, hogy már ez a kétfő is biztosítja a nagy sikert. Az egyik a miniszter anyja, amelyet a Vigszínházban Fedák Sári játszott. Nálunk a finom humor, gyönyörűen beszélő Lázár Hilda fogja alakítani ezt a ragyogó figurát, a tőle megszokott közvetlenséggel. A másik alak az öreg miniszteriumi ajtónálló, amelyben Jávor Alfréd fogja újból bebizonyítani, hogy az ifj. magyar színészet egyik legnagyobb tehetsége. A többi pompásabbnál pompásabb szerepek: Hegyessy Magda, Bálint Anna, Berecz Manci, Kozma Hugó, Tarnay József, Olasz Lajos és Lukács Ede játsszák. Az újdonságot Tarnay József rendezi.

* A „Csodahajó” bemutatóelőadása. Lázár munka folyik a színháznál. A társulat készül a legközelebbi premierre, amely pénteken lesz. Ekkor mutatja be a színház Márkus Alfréd nagyszerű revü-operettjét, a „Csodahajó”-t, amely nagy látványosság lesz, ami a revü-operett főkélléke és egyben egyik eszköze, hogy felvehesse a versenyt a filmrevükkel. A színház igazgatósága nagy áldozattal hozza ki az újdonságot. Új díszletek és új jelmezek készülnek, hogy az előadás stilszerű legyen. A főszerepeket Trillap Ilona, Gábor Mara, Lázár Hilda, Tarnay József, ifj. Szendrey Mihály, Lukács Ede, Kun Dezső és Jávor Alfréd játsszák. A rendezés nehéz és gondos munkáját Tarnay József vállalta magára, a zenekart pedig Csányi Mátyás karmester vezeti.

A világ legérdekesebb asszonya, Simpsonnéról, a világ legérdekesebb asszonyáról rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premier-beszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovaot és több mint száz szépből szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Végre egy „Optimista Ujság!”

A kisebbségi ujságírók szenzációs szilveszteri táncmultságán jelenik meg először és utóljára a páratlan orgánom

A szilveszteri program minden esztendőben gondot képez. Hol, milyen keretek között töltsük el Szilveszter éjszakáját, hogy valóban a természetesen kibuggyanó jókedv, a derű, a vigás hangulatában, a lehető legjobban mulatva kezdjük meg az ujesztendőt?

Az idén a szilveszteri program nem jelent gondot, nem jelent problémát, mert hiszen önként adódik a fenti kérdésre a válasz: Szilveszter éjszakáját a kisebbségi ujságírók által a Fehér Kereszt-szálló nagytermében rendezendő műsoros táncestélyen töltjük. Miért? Mert itt a vidám műsor összeállítására, a kaprázatos ötletek egész sora, az egymást követő meglepetések, a kitűnő zene, valamint a kitűnő konyha és italok, kivétel nélkül biztosítékát jelentik annak, hogy itt a Szilveszter-éjszakát valóban jókedvben, jó hangulatban, jól mulatva töltjük el. Arad társadalmának színe-java ad egymásnak találkozót a kisebbségi ujságírók szilveszteri multságán, amely-

Rendkívüli esemény

egy szegény ember életében

A fővárosiak és a vidékről a fővárosba jött idegenek, akiknek a központban volt dolguk, bizonyára emlékeznek egy sovány, magas, kiálló pofacsonjú férfire, akinek ruházata inkább különösnek, mint jónak volt mondható. A véletlen hozta magával, hogy egy régi kollegám, akivel együtt jártam iskolába, bemutatta az előbb említett urat:

— C. Traian ur.

— Nagyon örvendek, feleltem és nem tudtam levenni tekintetemet szeméről, amelyekben a szomorúság ugylátszik örökre befészkelte magát.

Az én Traian barátom élt egyik napról a másikra. Néha felkeresett a szerkesztőségben is. De még világosan emlékszem arra a jelenetre, amikor Traian egy szép napon felkeresett és földre szegzett tekintettel szólt hozzám:

— Drága barátom, nincs véletlenül száz leied?

Eddig nem kértem tőled egyetlen banit sem. Óvakodtam barátaimat igénybe venni. De ezuttal azért kérem, mert üzletről van szó. Ne neved ki. Gondolkoztam, körülnéztem, tanulmányoztam a kérdést. Üzletbe fogok kétszáz leivel, de hiányzik még száz lelem. Hidd el, ha csak egy százasod van, nehezen találod hozzá a másodikat.

Hosszasan elnéztem a barátomat és végül is átadtam neki a százast. Körülbelül két hónappal ezen esemény után, egészen pontosan 1935. december 16-án Traian barátom berontott a Boulevard Brătianun levő legénylakásomra és felvert álmomból:

— Idenézz, hékás, ez az ákontó a nagy üzletből! Pontosán százezer. Még van ott százötvenezrem. Neked pedig egy negyedmillió. Egy negyedmillió! Azt hittem, barátom, hogy belebolondulok. Gyere gyorsan, mert elutazom az édes anyámhoz. Nem láttam öt éve és ugy hallom, beteg szegény. Gyere barátom, hiszen van pénzed!

Nem értettem meg egészen jól, de tudom, hogy reszketve öltöztem fel, futva siettem utána. Csak később, láttam, hogy Traian a legjobb és legbecsületesebb barát volt, akit az ember életében csak álmolhat. Amikor száz lelt adtam egy „üzlethez”, nem a koszhelyét vagy a mosnót fizette ki vele, ahogy feltételeztem. Isteni ihlettel, ahogy az ember jó gondolatai jönnek, de követve számos példát, amelyet szemel előtt látott: az első sorsjegyarudába ment és megvett egy negyed sorsjegyet. Egy százast ő, egy százast én. Ez az első osztálynál történt. Nem nyert semmit. De mint-hogy éppen akkor helyeztem el egy novelláját valamelyik hetilapnál és 500 leit kapott érte, Traian megajándékozott száz lelet és a második osztályra a sorsjegyet megint csak kétfőnk nevére vette.

Sokat gondolkodom és hihetetlennek tűnt az eset. De elegendő, hogy letegyem a tollat és lakásom felé tartsak, a lakásom felé, amelyet készpénzen örökáron vettem meg, hogy lássam a tiszta valóságot, a szép otthon, amely majdnem elegáns és ahol jól érzem magam... Igen, ez a valóság! A száz lelet révén, amelyet Traiannak „üzletre” adtam, én is boldog és megelégedett lettem.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Vita a Népszövetségben Siria önállósága kérdésében

Szerdára halasztották az ügy elintézését

Genfben jelentik: A Népszövetség rendkívüli tanácsulése kedden délelőtt folytatta az alexandrettei ügy vitáját. A tanácsülés tegnap a török álláspontot hallgatta meg, míg ma a franciára került a sor. Vienos francia kiküldött szerint a szóbanforgó terület francia mandátum alatt áll. A Siria önállóságára vonatkozó francia—sir egyezmény még csak terv és csak évek múlva kerülhet sor a megvalósításra. Törökországnak ennél fogva van rá ideje, hogy jogos igényeit később érvényesíthesse. Siria állam kész alkotmányilag szavotni a török kisebbségek jogait. Arras Rüsdi török külügyminiszter a francia kiküldött közlései után bejelentette, hogy a felhozott kérdésekre érdemben óhajt válaszolni és az elnök szerdára napolta el az ügy tárgyalását.

Ajándékozzon szépséget!

Hét lehet a szépséget ajándékozni?
Igen! Minden egyes üveg Scherk arcvizben
benne rejlik. Tegyen egy üveg Scherk arcvizet
a karácsonyi asztalra! Hosszu hetekre ajándékoz
hat. Üvegek a Lei 62" 103" 164" 300" 475".

SCHERK
PARIS

Lotion
Faciale
Scherk
SCHERK ARCVIZ

H. G. Wells: Példátlan hajsza Mrs. Simpson ellen

Nem tudom megérteni, miért csinálták ezt a szörnyű kavarodást az angol király házassága ellen. Ugy látom, hogy teljesen megegyezem Bernard Shaw barátom véleményével ebben az ügyben. (Hosszu évek óta nem egyeztünk meg ennyire). A király, ez a jó szociális érzékű és független gondolkodású férfi egyike a legeredetibb, legélénkebb, legmodernebb uralkodóknak, akik valaha a trónon ültek, a királyi — mondom — kiválasztott egy hölgyet, akit feleségül akar venni. Ez a hölgy boldoggá teszi, nyugalmat és megelégedést ad neki és olyan légkört teremt körülötte, amelyben a legszívesebben és a legboldogabban tudja teljesíteni kötelességét. A legtermészetesebb, hogy feleségül akarja venni. Az elmúlt néhány év alatt rengeteg olvastam erről a hölgyről. Magam is találkoztam vele és baráti köréből többeket kitűnően ismerek. Sohasem hallottam egyetlen szót sem, amely arra utalt volna, hogy nem tökéletesen tisztességes, igen értelmes és bájosmodoru nő. Miért nem vehette el őt a király, miért nem tehetette őt királynévá?

A válaszok groteszk. Nem is válaszok, voltaképpen csak ürügyek egy hadjáratra, amelyek az indítókai merőben különböznek a hangoztatott indítókától. A legfontosabb vádpont az volt, hogy a hölgy két férjétől elvált. Nem ők váltak el tőle, ő vált el tőlük. Már most a válás a házassági rendszerünk intézményi része. Általánosan elismert szabadsági módszer a kibíratatlan kötelekekből. Semmiesetre sem volt árnyékot arra a félre, aki válni akar. Mostanában biztató mozgalom indult azzal a céllal, hogy létező válási lehetőségeinket kibővítsék, mert majdnem minden józan ember meg van győződve manapság, hogy a túlságosan szigorú válási törvény néha velejében erkölcsellen, amikor lehetetlenné teszi egyes emberek boldogságát. Most itt van egy tagadhatatlanul vonzó egyéniségű hölgy a negyvenedik év környékén, aki kétszer élt azzal az erkölcsi és törvényadta jogaival, hogy véget vessen egy házassági kapcsolatnak. Miért akarunk most egyszerre visszatérni egy száz év előtti túrelmetlen egyházi szempontoz és miért tettük magunkat, hogy ez a hölgy megbotránkozott benünket életének ezzel a két teljesen korrekt és normális eseményével?

A válási kivételével úgy látom, hogy egyetlen vádat sem hangoztattak ellene.

A fennálló egyházak közül néhány, a római katolikus egyház és a doktriner kereszténység néhány más egyháza ragaszkodik ahhoz, hogy a házasság felbonthatatlan legyen, de ez Angliában nem törvény és az angol közhangulat sem pártolja. Annak az egyházi intézménynek különböző főméltóságai, akik pánezték a király legtermészetesebb kívánságait, ezzel voltaképpen felhívták a közvélemény figyelmét

szervezetük növekvő csökönyösségére és arra a mindik megmaradt képességre, hogy bajt okozna, amikor különleges házassági előítéleteiket harcba küldték a mai törvények és beállítottaságok ellen. És ezt olyan módon tették, ami elkerülhetetlenül titakozó vihart vált ki a közvéleményből. Végtelenül illedeimesek és udvariasak voltak a királlyal, türethetetlenül azok, Órula, már mint királyról, körülményesen és sértően úgy beszéltek, mint akit nem terhel felelőség ezért a bajért. Ami pedig az ügy másik szereplőjét illeti: hallgatás — az ő neve: kimondhatatlan.

Nincs értelme itt most sokat ide-oda kerdelni.

H. G. WELLS

Ezek a klerikálisok, konvencionális politikusaink és azok a gyógyíthatatlan snobok: a munkáspárt vezetői együtt működtek az amerikai botrányzsurnalizmus legocsmányabb elemeivel abban, hogy Mrs. Simpson mint „kimondhatatlant” állítsák be. Más fényre nem támaszkodhattak, mint erre a két válasra. De a nyájas megértés örve alatt minden rosszat sejtetnek vele kapcsolatban, ami csak elképzelhető. Résztettek abban a legfelháborítóbb támadásban egy asszony ellen, amely valaha is előfordult Angliában. Mrs. Simpson a tömeg kövel dobálta.

Mrs. Simpson sokkal, de sokkal alkalmasabb arra, hogy királyi feleség legyen, mint bármilyen „lehetőséges” menyasszony, akit a királyra kényszerítettek volna az ő helyében. Az alternatíva valamilyen rémes és ütődött hercegnő lehetett volna a „megfelelő fajtából” vagy a mi korrekt és arisztokratikus családjaik valamelyik lehetetlen produktuma, társadalmi légkörük sztratoszférájából.

Ez a hadjárat Mrs. Simpson ellen voltaképpen cölibátust akart kényszeríteni a királyra.

És ő teljesen a király és a haza szolgálatára állította be magát. Kijelentette, hogy bármilyen irányban történne is döntés, ő abban megnyugodna.

A legiurcsább dolog ebben a nagy viharban az volt, hogy a vihar okát és tárgyát meghamisították azzal a feltevessel, hogy Mrs. Simpson lehetetlen nőszemély. Most már aztán mindenki rájött, hogy egyáltalában nem az és a nagy alkotmányjogi válságról kiderült, hogy voltaképpen az egyházi, politikai és zsurnaliztikai hisztériának egy vihara volt.

Mik az igazi indítóokok, nem a hangoztatott indítóokok, de az élő, igaz és tudatalatti okok, amelyek nagy válsággá duzzasztották ezt az ügyet? Az elmúlt néhány nap alatt sok mindent megfigyeltem és meghallgattam, ami itt lényegbevégő lehet és meg vagyok győződve arról, hogy igazi indítóok: félelem volt a királytól! A támadások ez ellen a józan, okos és bájos hölgy ellen tulajdonképpen közvetett támadások voltak a király ellen a legsebezhetőbb pontján, személyi szükségletein és érzésein keresztül. A királytól való félelem már jóideje motoszkált a ködös és reakciós agyakban. A király veszedelmet jelentett mindazokra az egymással összefüggő társadalmi befolyásokra, amelyek hozzájárulnak birodalmunk lassu hanyatlásához olyan időben, amikor a birodalom szemtől szembe áll egy agresszív világgal. A hatóság, a Livaltalos tényezők, a méltóságok nem szerették. Privilegizált helyzetben levő személyiségek mindig kissé öszszehorzadtak, amikor róla volt szó. Repülőgépekkel repült ide-oda, váratlanul érkezett, mindenüvé elhívezett, mindent meghallgatott, ahelyett, hogy jöveire bejelentett különvonatban utazott volna, amelyben még a kazánfűtő szentet is fehérre mossák. A testőrség úgy érezte, hogy egy ilyen király mellett talán csakugyan meg kellett volna tanulni a testőrség mesterségét, az egyetemek pedig félték, hogy egy szép napon azt követelték volna tőlük, hogy csakugyan tanítsák a népet. A király minden cselekedetével végtelenül modern gondolkodásáról tett tanubizonyosságot. Nem szerette a szertartásokat, nem volt konvencionális és a legzavaróbb kérdéseket tudta feltenni a társadalmi viszonyokkal és a nép helyzetével kapcsolatban. Ellen-ségei alig értették önmagukat, olyan bonyolult volt ez az ügy. Borzadva fognak tagadást sikoltani erre az egyszerű és igaz megállapításra, ami rájuk vonatkozik. De titokban és önmaguk előtt nagyon jól tudják: így boldogabbak nélküle s nekik volt szükségük arra, hogy megalázzák és ne hagyjanak számára más kiutat, mint megtagadni önmagát és szerehnét. Neri kockázathattak sokat, mert ha a király fejet hajtott volna előttük s megtagadta volna önmagát, már nem kellett volna úgy félni tőle. Ezzel a hadjáratial voltaképpen Anglia bünbáló Rosszfiúját akarták beöle csinálni, aki mindig azt teszi, amire utasítják.

Politikai elméletben mindig liberális köztársasági voltam, de most, amikor a régi rendszer lázadt fel a király ellen, én a király mellett állottam. Ő az eljövendő feleségével a tévelygő, de ujjászülető Anglia élete és lelke lehetett volna. De minthogy zoknak a korlátolt hipokrizise, akik jelenleg — sajnos — uralkomannak Angliában, győzött, az angol történelem elkövetkező néhány éve a Butaság eposzának egy vi fejezete lehet, amely világtragédiához vezethet.

SELECT: 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Telefon: 2-84
KINAI ARANY
GARY COOPER, MADLEINE CARROLL,
ACHIM TAMI OFF

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Telefon 2-85.
A mai premieren kiderül, hogy milyen intim titkot rejtget egy
Esős délután (Ne csókolózz moziban)
A legédesebb amerikai v g aték, főszereplői:
FRANCIS LEDERER IDA LUPINO

HIREK

A hegyek követői

Mint minden Karácsonyünnep előtt, az idén is megérkeztek a hegyekből a szeretet és béke jéme követői és megpillentek a város placterén. Súdár és híszke fenyőfák apraja-nagyja várja sorának beteljesedését. Nem is olyan régen még örökzöld hadseregük a hóval borított hegyek csenduralta birodalmában állott őrséget, katonai rendjüket váratlanul fejszecsapások forgácsolták fel, azután vonatra rakták őket és utnak indították a város felé.

Az idén feltűnően nagymennyiségű karácsonyfa érkezett Aradra, Ennek főoka a kiviteli tilalom és ennek lesz köszönhető, ha a szegényebb sorsú családok lakásában is lesz az idén karácsonyfa. Valósággal hemzsegnek a piacon a fenyőnemzetség ünnepre szánt fiai, a többméter magastól a szerény, egyszerű kis fácskáig minden nagyságban és árban megtalálhatók. A friss levegőt hozták el a város gondterhelt, fülledt házfalai közé és emberi kezek felékszerezik majd őket csillogó díszekkel és édességekkel.

A hegyek elküldötték követőiket a városba. Ha a fellek nem csálnak, hónélküli Karácsonyt ünnepelünk az idén, a havazás és a vele járó örömk hiányát a gyermekvilágban csak a karácsonyfák pótolhatják. A szegénység és a gond nagy fájdaimának is el kell halkulnia egy pillanatra a feldíszített karácsonyfák csillogó pünkösdi királyságában.

— **VÁLTOZATLAN IDŐ.** Mérsékelt légáramlás, sok helyen köd, néhány helyen — inkább csak északon — kisebb eső. A hőmérséklet északon még emelkedik, délen alig változik.

URANIA 5, 7.15, 9.15 órákor.
Telefon 2—32.

Az első Greta Garbo-hangosfilm feldolgozásában.

„A végzet”

Társada mi életkép.

Constance Bennett és Herbert Marshall.
Háromnyelvű feliratok. „ECLAIR”-híradó.

— **Antonescu külügyminiszter Párisba utazott.** Bucurestiből jelentik: Antonescu külügyminiszter tegnap Párisba utazott, Elutazása alkalmával a pályaudvaron előkelő közönség, közöttük több diplomata jelent meg. Budapesti jelentés szerint Antonescu külügyminiszter ma kíséretével Párisba utaztában keresztülutazott Budapesten. A Keleti pályaudvaron a külügyminisztert a román követ és a követség személyzete fogadták.

— **Bourbon Alfonz herceg az országba érkezett.** Bucurestiből jelentik: Bourbon Alfonz herceg, a spanyel exkirály fia az országba érkezett, ahol kirándulásokon és vadászatokon fog résztvenni.

— **Francia katonai bizottság a fővárosban.** Bucurestiből jelentik: Kedd este francia katonai küldöttség érkezik Bucurestibe. A küldöttséget Gerard tábornok és Gaudiere ezredes, a francia légi haderő vezérkari tisztjei vezetik.

— **December 19-én kezdődik az iskolák karácsonyi vakációja.** Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium határozata értelmében az elemi és középiskolákban a karácsonyi szünetet december 19-én kezdik meg és a vakáció 1937. január 8-ig tart.

— **A január 1-i annesztia ügye.** Bucurestiből jelentik: Az illetékes tényezők eddig semminemű határozatot sem hoztak akár az esetleges karácsonyi, akár pedig a január elseji annesztiaira vonatkozóan, amelyet az új, II. Carol királyról elnevezett büntető törvénykönyv életbeléptetése alkalmából rendelnének el.

— **HIVATALOS KOMMUNIKÉ AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI LAJSTROMOK FELÜLVIZSGÁLÁSA ÜGYÉBEN.** Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapokban olyan közlemények jelentek meg, amelyek szerint a megyei prefekturák felsőbb utasításra az állampolgársági névsorok felülvizsgálását kezdik meg. Hivatalos helyen most megállapítják, hogy a rendelkezés nem vonatkozik azokra, akik az ugynevezett naturalizálási eljárás során, a tízéves türelmi idő leteltével nyerték el állampolgárságukat. Csupán azokat a módosításokat és okiratokat vizsgálják felül, amelyek igénybevitelével az állampolgársági listákba való felvétel történt. Azok, akikről kiderül, hogy csalárd eszközöket használtak, a rendes idegenellenőrző felügyelet alá kerülnek.

— **Uiból kinevezték Aradváros Interimár-bizottságát.** Aradváros átmeneti bizottságának mandátuma december 14-én lejárt. A belügyminiszter az átmeneti bizottság mandátumát rendeletileg újabb négy hónappal meghosszabbította és a város vezetősége összetételét változatlanul meghagyta. Így tehát az átmeneti bizottság összeállítása továbbra is a következő: Elnök: Coțoiu Romulus dr., alelnökök: Tatu Ioan és Vulpe Iosif, tagok: dr. Memete Dumitru, dr. Parecz Béla, dr. Petrilă Ioan, dr. Sporea Ioan, Stana Teodor és dr. Vicas Iuliu. A városi átmeneti bizottság tagjai kedden délelőtt a vármegyei prefekturán a szokásos külsőségek között letették dr. Groza Ioan megyei prefektus kezébe az esküt.

— **Esküvő.** Aszlán Baba és dr. Gallner Ferenc, Budapest-város főjegyzője f. hó 16-án tartják esküvőjüket Budapesten. (Minden külön értesítés helyett).

— **Végleg elutasították Matuska újrafelvételi kérelmét.** Budapestről jelentik: Matuska Szilveszter védője, mint ismeretes, újrafelvételi kérelemmel fordult hónapokkal ezelőtt a budapesti törvényszékhez, amely azt elutasította. Fellebbezése folytán ma foglalkozott ezzel a kérelemmel a budapesti ítélőtábla, amely szintén elutasító határozatot hozott. Ezzel az elutasítás véglegesen jogerőssé vált és már csak a kegyelmi kérvény sorsától függ, hogy kivégzik-e Matuska Szilvesztert, vagy pedig átváltoztatják a halálos ítéletet fegyházbüntetésre.

„Akaszd fel magad!” — írta az anya és a fiu — engedelmeskedett

Keszthelyről jelentik: Nemrégben egy Markesics Nikola nevű 22 éves cettinjel fiatalember érkezett Keszthelyre, aki az egyik keszthelyi cukrászhoz szegődött be segédnek. Tegnap délelőtt a cettinjel fiatalember, akiről kiderült, hogy a katonai szolgálat elől szökött Magyarországra, levelet kapott édesanyjától, aki levelében azt írta fiának: „Akaszd fel magadat, amiért katonaszökevény lettél”. A fiatalemberre ugylátszik nagy hatással volt anyja levele, mert szombat éjszaka felpofozott Goldmark keszthelyi szőlőházának padlására és a mestergerendára felakasztotta magát. Vasárnap reggel találtak rá holtan.

— **Keresik Coroiu kincseit.** Bucurestiből jelentik: Mint jelentik, a botosani megyei lakosok közül igen sokan kutatják a Guranda-erdőt, ahol Coroiu reitözött, abban a reményben, hogy ráakadnak Coroiu állítólagos kincseire, amelyeket a legenda szerint az erdőben ástott el.

— **Felmentett határrendőrségi komiszár.** Az aradi törvényszék ma felmentő ítéletet hozott Sárbu Gheorghe határrendőrségi alkomszár ügyében. Sárbu ellen az volt a vád, hogy autóját, amelyet előzőleg lefoglaltak, elvitette házából, úgy, hogy a kitűzött árverést nem lehetett megtartani. A vád ellen a komiszár azzal védekezett, hogy annak idején, mikor ő az autót megvette, azt a tulajdonjog fenntartásával adta át neki a cég részletfizetésre. Tekintettel arra, hogy a részletfizetéssel elmaradt, a cég az autót, amely a megállapodásnak megfelelően még mindig az eladó tulajdonát képezte, elvitte. Ezt ő nem akadályozhatta meg. A törvényszék ítéletében az alkomszárt felmentette és megállapította, hogy az autó elviteléért őt nem terheli felelősség.

Probléma esőben

— Nahát, micsoda nagyszerű nő...!
Csak tudnám, hogy milyen ürüggyel szólítsam meg...!!!?

— **A nemzeti-parasztpárt ülése.** Bucurestiből jelentik: A nemzeti-parasztpárt állandó bizottságát december 18-ra összehívták. Ugyanekkor tart ülést a párt képviselői csoportja is.

— **Magyarország belügyminisztere Hitlerrel.** Berlinből jelentik: Kozma Miklós magyar belügyminisztert Hitler vezérkancellár kihallgatáson fogadta. Az egy és negyedórás kihallgatáson — a melyen a berlini magyar követ, a német kormány egyik minisztere és két államtitkára is résztvettek — politikai kérdéseket tárgyaltak meg.

— **Bombákkal ostromoltak New-Yorkban egy gansztert.** New-Yorkból jelentik: A 102. utcában 25 polgári ruhás nyomozóközeg és 100 rendőr Hoover Edgar rendőrfőnök vezetésével körülfogta egy veszedelmes ganszter lakását. A bandita elkeveredetten védekezett és több mint egy óráan keresztül sikerült tartania magát, ekkor azonban bombákkal felgyújtották a házat s az elkeveredett gonosztevő ekkor kénytelen volt feladni a küzdelmet.

— **Az Osztálysorsjáték nyerőszámai.** Az Állami Osztálysorsjáték II-ik osztályán az alábbi számú sorsjegyek nyerték a főbb nyereményeket: Lei 1.000.000 No. 43.306. Lei 500.000 No. 61.017. Lei 200.000 No. 15.017. Lei 100.000 No. 341, 26.814. Lei 50.000 No. 3.505 20.866, 24.877, 26.487. Lei 2.272, nyertek azon sorsjegyek, melyek 11, 41 és 85-el végződnek. — **A nexa:** Lei 1.000.000 No. 186.876. Lei 250.000 No. 220.410. Lei 100.000 No. 183.882, 284.810. Lei 50.000 No. 123.478, 172.360, 214.868. Lei 228, nyertek a 029, 034, 041, 316, 463, 594, 679, 708, 740 és 782-vel végződő sorsjegyek.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak,** gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori felteződése, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Az orvosok ajánlják.

— **Egy évi börtön — téglalopásért.** Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Furmann Géza, többszörösen büntetett betörő a König és Lázár-cégtől téglát lopott. Furmann tettéért ma vonták felelősségre és a törvényszék büntetett előéletére való tekintettel egy esztendőre börtönre ítélte. A vádlót az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

— **A Wizo decemberi eleven újságja** nagy tetszés mellett folyt le. Elsőnek Szántó Szeréna olvasta fel a vezércikket, „Szózat az anyákhoz” címen. A vezércikk tartalmazban rámutatott arra, hogy mennyire össze kell tartani a mai időkben az anyáknak gyermekeik nevelésében és gyermekeiknek mutatott célkitűzésekben. Kronovit Morné a politikai rovatban „Veszélyben a béke” címmel beszélt az általános háborus előkészületekről, a fegyverkezési tendenciáról, majd végül rátért azokra a békepontokra, amelyek köteleznék az egyes európai országokat, azonban kevés ország respektálja őket. Klein Oszkár „Ünnepi méltatás” címen a chanuka jelentőségéről beszélt, történelmi távlatokban ismertette az ókori és a jelenlegi zsidó hő-söket. Paszternák Mártonné olvasta fel a napihíreket, amelyekben felemlítette az új 1800 certifikátot, amelyeket a bevándorlók rendelkezésére bocsátottak, a bécsi november 9-iki választásokat, amelyek alkalmával a cionista-többség került a hitközség élére, ugyanígy megemlékezett a newyorki képviselőház tíz zsidó tagjának, a telavivi Makkabi newyorki győzelméről, majd Windsor Edwardról, aki jelenleg Rothschildnál lakik és a zsidó Neumann professzorral kezelte magát. Vétes Henrikné „Az élni tudás művészete” címmel, főként a mindennapi élet apróbb problémáit világította meg, amelyek bizony igen sok gondot és bajt okozhatnak. Az „Eleven Újság” decemberi száma ezzel nagy és osztatlan sikerrel fejeződött be és a nagyszámú közönség lelkes tapsban nyilvánította tetszését.

A kisebbségi újságírók gondoskodnak az Ön szilveszteri mulatságáról

Viszontlátásra az év utolsó napján a Fehér Keresztben.

Karácsonyi ajándékok

rendkívüli nagy választékban: BABÁK, BABAKOCSIK, HINTALOVAK, BICIKLIK, AUTÓK és más JÁTEKÁRUK, GRAMOFONOK, LEMEZEK, GYERMEKKOCSIK, GYERMEKSZÉKEK, JOI RIDIKÜLÖK s más bőrárak LEGOLCSÓBBAN

Hegedüs Gyula cégnél,
Aradon.

Három aradi urileány a Kölcsey Egyesület pályadíjnyertese

A Kölcsey Egyesület választmánya kedden este kulturpalotai helyiségében ülést tartott. A gyűlés főtárgya volt a Kölcsey Egyesület május hónapban kitűzött pályatételére érkezett művek megbirálása és a jutalomdíjak odaitélése. Az aradi magyar közművelődési egyesület ugyanis a helybeli magyar tan nyelvű iskolákban a magyar nyelv használatában legjobban kiváló tanulók jutalmazásán felül a magyar írásművek szerete és megbecsülése végett, három pályadíjat tűzött ki. Egyet az aradi középiskolák tanulóinak, Kölcsey lelki világát rajzolják meg írásműveiből és szónoklataiból. A jutalom 500 lei lett volna, de erre a kitűzött határidőre egy mű sem érkezett a Kölcsey Egyesület elnökségéhez. A második pályatétel azt kívánta az aradi és megyei ifjuságtól, hogy ismertesse a már fejlett erdélyi (ardeali) szépirodalom műveit, úgy, hogy a pályázó olvasottsága megállapítható legyen írásából. Két pályamunka érkezett be a novemberi határidőre, az egyetlen jutalmért. A harmadik pályázatban azt kívánta a közművelődési egyesület, mi a család teendője a csecsemőkortól, hogy a növekedő ifjuság anyanyelvét jó érzékkel beszélje és írja és a magyar nyelv irodalmi alkotásait szeresse és olvassa. Hat munka érkezett az egyesülethez, mely az összes művek megbirálásával megbizta Fischer Aladár elnököt, Berthe Nándor dr., Falus Lajos dr. választmányi tagokat és Szöllösi István főtítkárt. A bírálók összefoglaló jelentését Szöllösi István olvasta fel. A választmány érdeklődéssel hallgatta a részletes bírálatokat és különösen megragadta figyelmét az erdélyi (ardeali) írók műveit ismertető, egyik pályázónak érdekes vallomása.

„Tudtam volna-e valaha, hogy pályázatot fogok írni erdélyi (ardeali) írók kiváló munkáiról? Nem. Erdély (Ardeal) mint külön irodalom nem érdekelt, azaz helyesebben mondván nem keltette fel a figyelmemet. A központi irodalom és a külföldi irodalom érdekelt, de Erdély (Ardeal), Istenem, be keveset is tudtam Erdély (Ardeal) kü ön irodalmáról. S ezt most nagyon szégyellem. Mennyire hálás vagyok a Kölcsey-Egyesületnek, hogy fölkelte érdeklődésemet Erdély (Ardeal) irodalmára, milyen új világ tárult fel előttem! Egy nép, melynek irodalma messzebb volt tőlem Goethe, Shakespeare irodalmánál. Sajátos zamatos, szívetleket megindító erdélyi (ardeali) irodalom! Sokszor megrikatott, sokszor mosolyra készített az idegen fülnek néhol oly groteszk széke'y beszéd". A bíráló bizottság azt javasolta a választmánynak, ossza meg az ezer lei jutalmat a két pályamű között, úgy hogy a „Flores Transilvaniae" jelígs kap 600 leit, a „Fiam, csak énekeljete" jelígs 400 leit. A 800 leiért pályázott 6 mű közül a bírálók az „Anyanyelvünk" jelígsnek ítéltek oda az egész összeget. A választmány elfogadta a négyesbizottság javaslatát és felbontván a megjutalmazott munkák jelígs leveleit, megállapították, hogy a 600 leies díj nyertese Erneszt Judit, a 400 leiesé Záray Margit és a 800 leiesé Pintér Ilona.

A választmány további megbeszélés után elhatározta, hogy kitűzi újra 1937. szeptember 1-i határidőre az egyezer lei díjat az addig megjelent erdélyi (ardeali) szépirodalmi művek oly ismertetéséért, melyből kitűnik, hogy a pályázó maga olvasta az ismertezett munkákat. Most is mindkét nembeli ifjuságból pályázhatnak aradiak és aradmegyeiek. A választmány megegedéssel vette tudomásul a főtítkár további jelentéséből, hogy a közönség meglegedésére sikerült a közművelődési palotában két vasárnapi előadás és az Iparos Kulturházban az Életiskola három szerdai előadása. Az előadások hatása folytán a taglétszám szaporodott. Ettől függetlenül örvenletes jelentést tett a főtítkár a taglétszám emel-

kedéséről. Gyöző Gyula textilgyári főtisztviselő a Kölcsey-Egyesület közművelődési munkásságától lelkesítve ismerősei és jóbarátai köréből eddig 50 új taggal szaporította az egyesületet. A választmány nagy elismeréssel adózott Gyöző buzgalmaért, jegyzőkönyvbe foglalta köszönétét és erről hivatalosan értesíti lelkes tagját.

— ZÜRICH I ZARLAT. Páris 20.29 és egy-negyed, London 21.33 és háromnegyed, Newyork 43.4 és 7 nyolcad, Milánó 22.92 és fél, Amsterdam 236.50, Berlin 175, Prága 15.36, Varsó 81.90 Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— BUCURESTI-I HIVATALOS ÁRFOLYAMOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos jeldr. jorzásánálval közöljük.) Francia frank 4.75 (6.56), angol font 502.50 (693.45), dollár 102.50 (141.45), lira 5.35 (7.38), hollandia forint 55.40 (76.45), német márka nincs jegyezve, csekkorona 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 27.50, svájci frank 23.35 (32.22).

— BUCURESTI-I MAGÁNÁRFOLYAMOK. Francia frank 9.00—9.05, angol font 945—955, dollár 191—193, hollandia forint 109—113, német márka 40.50—41.50, csekkorona 6.20—6.40, zloty 31—32, pengő 36—37, osztrák schilling 34.50—35.50, dinár 3.50—3.80, svájci frank 44.50—46.

December 20-án, vasárnap

d. u. 5 órakor, a 8 éves

Nussbaum Marika jótékonycélu táncdelutánja

az Iparos-Otthonban, Zongorán kísér: Goldstein Lenke. Belépti díj nincs. Programváltás kötelező.

— Meghalt Feleki Géza dr., a kiváló magyar publicista. Budapestről jelentik: Kedd este 9 órakor a Park-szanasatóriumban 46 éves korában meghalt Feleki Géza dr., az ismert magyar publicista, a budapesti Magyar Hírlap főmunkatársa és irodalmi rovatának szerkesztője. Felekit 6 hét előtt mellhártyagyulladásal szállították be a szanasatóriumba és a gondos orvosi kezelés sem mentette meg az életnek. Temetése előlráthatólag csütörtökön lesz.

— EMELKEDETT ARADON A KÁBITÓ-SZERFOGYASZTÁS. A városi főorvosi hivatal körlevelet intézett az összes aradi orvosokhoz és gyógyszerárakhoz. A körlevélben rávilágít arra, hogy Cucu Vasile dr. főorvos a gyógyszerárakban tett legutóbbi látogatása alkalmával arra a megállapításra jutott, hogy a morium és kokain-fogyasztás feltűnő mértékben emelkedett. Ezért a főorvosi hivatal felhívja az orvosok figyelmét az új büntetőtörvénykönyv 382. paragrafusára, a melynek értelmében azt az orvost, aki alapos indok nélkül receptet ad bódító szerekről, valamint a gyógyszerész, aki bódító szert recept nélkül vagy hamis íratra ad ki, 1 évtől 3 évig terjedő börtönnel és 2000 leitől 5000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

**Uj tarsasjátékok, képeskönyvek:
Kerpelnél. (Consum-tag.)**

— Rablótámadás Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Plevnei-ut és a Stirbei-ut sarkán az autobuszra várakozó Tudor Slavescu, Militari külvárosbeli lakost váratlanul hat ember vette körül, revolverekkel és késekkel arra kényszerítették, hogy 2316 leit tartalmazó pénztárcáját odaadja. Slavescut ezután ingre vetkőztették, majd elmenekültek. A kirabolt ember a legközelebbi rendőrposzton tett jelentést a vakmerő rablótámadásról.

**A Zsidó Nemzeti Szövetség
ma esti
DIENSTJÉT
Assael Károly új
tartja meg. 8090**

— MA az alantli gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

NIEDERMAYER, Piața Sít. Sava.
HAJÓS, Bulv. Regina Maria 8.
KAIN, Piața Avram Iancu.

Reismann Margit énekhangversenye a Lloyd-klubban

Lloyd-klub közönsége nagyon sokat várt, de sokkal többet kapott Reismann Margittól, aki ma este mutatta be tüneményes énekudását. Félretéve a lokálpatriotizmust, már most, e beszámoló elején szögezzük le, hogy Reismann Margit első hangversenyével bizonyoságot tett arról, hogy jogosan aspirálhat világkarrierre és minden túlzás nélkül remélhetjük, hogy rövidesen az eisőnek fog bejutni, amit fényes londoni szerződése különben is lehetővé tesz számára.

Reismann Margit adottságai különösen kiváltásosak. Olyan szindus és bőséges hanganyaggal rendelkezik, amilyennel nagyon kevés művész, iskolázottsága pedig tökéletes a szó legszigorubb értelmében. Középfekvésben édesen bugó, bársonyosan finom tónus, a magas regiszterben pedig kristálytisztán csengő égi fuvolaszólam. A legmagasabb regiszterekben bámulatos könnyedséggel játszik trillákkal és staccatokkal, talán csak Galli Curci tudott így bánni — fénykorában — a hangjával. Hangját minden fekvésben egészen egyéni és különleges melegség árasztja át és nagyon nehéz eldönteni, hogy ez a szuggesztív tónus, vagy technikájának fölényessége és preceztitása ragadtatja el a hallgatót. És ami a fontos: mindig muzikális, szinte szerényen közvetlen az előadásmodora, amely párosulva szép jelenségével külön biztos eszközei a sikernek. Mai bemutatkozó hangversenyén operáriákat, sanzonokat és népdalokat énekel lelkes siker mellett. A musort Lloyd-klub szűnni nem akaró tapsorkánnal ünnepelte a karrierje előtt álló énekművésznőt, aki holnap reggel már el is utazik Londonba, hogy szerződésben vállalt kötelezettségének eleget tegyen. Hangversenyét Lammert alkalmazkodóan, jól kísérte zongorán (pintér.)

— Vallásos ünnepély Lippán (Lipovan). A Zsidó Nemzeti Szövetség lippai (lipovai) csoportja és a „Wizo" közös rendezésben nagyszabású „Chanuka"-ünnepélyt rendezett a zsidó iskola termében. A musort dr. Perlusz József hitközségi elnök megnyitó-beszéde vezette be, amely után Weinberger Lili prologot mondott. Vas Pál, Oberländer Leo, Várkonyi Ferenc, Baba és Judit horat táncoltak. Klein Vera és Apter Erna verseket szavaltak. Ezután következett Herzl „Menora"-ja, melyben Rosdeutscher Sári, Grósz Klári, Weinberger Lili, Iritz Éva, Herskovitz Zsuzsi, Lebovits Kató, Izsák Lili, Sáfrán Böske és Révész Béla szerepeltek nagy sikerrel. A záróbeszédet Klein Dezső mondotta. A természet zsufolásig megtöltő közönség egy jól és kellemesen eltöltött délután érzésével távozott.

— Művészi iestmények olcsón Kerpelnél. 5984

— Az aradi Anya- és Csecsemővédő Szövetség naptára. Az aradi Anya- és Csecsemővédő Szövetség izléses kiállításban nívós és közhasznú rendeltetésű gyermekvédelmi naptárt adott ki. Amint átlapozzuk a naptárt, azonnal megállapítjuk, hogy itt valóban egy nemes elgondolásokkal teli altruistaakció egyik szép megnyilvánulásáról van szó. A naptárt Witauschek Ervin szerkesztette és munkája valóban magasszintonalu, egyöntetű munka, amely teljes mértékben fedi a naptár eredeti intencióját. A könyvet Vásárhelyi Jankának, a Csecsemővédő Szövetség nemesszivü elnökőjének cikke vezeti be, amelyben ismerteti az aradi Anya- és Csecsemővédő Szövetség altruista küzdelmét. A rendes naptári részen túl a könyv tele van anyák részére írott felvilágosító szövegekkel, továbbá nemes érzésű és szeretettel telített közleményekkel. A naptár tárgyal kapcsolatos, ötletes rajzai, elsősorban a vitamintáblázat és kimutatásai mind azt bizonyítják, hogy a Witauschek Ervin által szerkesztett gyermekvédelmi naptár igen hasznos szerepet tölt majd be azokban a házakban, amelyek vidám gyermekzajtól hangosak.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közismert természetes „Ferenc József" keserűvíz használata által — reggel, éhgyomorral egy fél pohárral — érhető el. Az orvosok ajánlják.

— Turisták táncestélye. Az SCA vasárnapi teadélutánjának sikerén felbuzdulva, az osztály vezetősége elhatározta, hogy január hó folyamán nagyszabású turista-táncestélyt rendez. Amennyiben a vigalmi bizottságnak már most teljes felkészültséggel kell az ügyekhez hozzáfognia, a vezetőség kéri ennek tagjait, hogy a szerda esti vigalmibizottsági összejövetelen (7 órakor a hivatalos szobában) minél nagyobb számban vegyenek részt.

SPORT

Olaszország az Európa-kupa élén

A vasárnapi Olaszország—Csehszlovákia országok közötti válogatott labdarugó mérkőzést a csapatok tudva'evően az Európa Kupa-ért játszották. Olaszország értékes győzelmével a kupa-táblázat élére került és mögötte a több játéka' rendelkező Csehszlovákia és Ausztria következnek, míg a negyedik helyen Magyarország, az utolsón pedig Svájc fekszik. A kupa-táblázat egyébként az alábbi:

1. Olaszország	2	2	—	—	6:2	4
2. Csehszlovákia	3	1	1	1	5:5	3
3. Ausztria	3	1	1	1	7:7	3
4. Magyarország	2	1	—	1	7:8	2
5. Svájc	2	—	—	2	3:7	—

Kikapott az első három helyezett Angliában

A Charlton Athletic került az élre

London. Az angol liga szombati mérkőzése'i egész sereg meglepetést hoztak. Többek között kikapott az első három helyezett. Eredmények:

Birmingham—Derby County 0:1, Charlton Athletic—Everton 2:0, Chelsea—Brentford 2:1, Grimsby Town—Huddersfield Town 2:2, Leeds United—Volverhampton Wanderers 0:1-es állásánál félbeszakadt. Liverpool—Sunderland 1:0, Manchester City—Preston N. E. 4:1, Middlesbrough—Manchester United 3:2, Portsmouth—Arsenal 1:5, Stock City—Bolton Wanderers 2:2, West Bromwich Albion—Sheffield Wednesday elmaradt.

A liga élén most 23 ponttal a Charlton Athletic áll, 22 pontos a Sunderland és a Derby County. 21 pontja van az Arsenalnak, a Brentfordnak, a Portsmouthnak és a Middlesbroughnak, 20 pontos: Stoke City, Manchester City. 19 pontos: Huddersfield Town, Grimsby T., Chelsea. 18 pontos: Liverpool, Preston NE, Everton.

O Döntetlenül végződött a magyar—olasz ökölvívó-mérkőzés. Budapesten szombaton éjjel küzdötték meg a magyar—olasz ökölvívó mérkőzést. A viadalnak a magyar csapat volt a favoritja, végeredményben azonban csak döntetlent tudott kiharcolni a szerencsésebb olaszokkal szemben. Eredmények: légsúly: Matta győz Szabó ellen; bantamsúly: Paoletti A. győz Bondy ellen; pelyhsúly: Szabó I. győz Fabriani ellen; weltersúly: Mándi győz Bignamini ellen; középsúly: Szigeti—Serra döntetlen; félnehézsúly: Muslina győz Tanamár ellen; nehézsúly: Nagy győz Paoletti N. ellen.

O Nagy az érdeklődés az USA-bál iránt. Az USA nagybálja iránt, amelyet december 19-én, szombaton, az ujaradi (Aradul-Nou) Kornett-féle vendéglő ujonnan parkettázott termeiben tartanak meg, változatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. A nagyszámu rendezőség fokozott munkával készül a bálra és az ötletes szórakozások egész soráva' fogják meglepni a közönséget, amely bizonyára nagy számban fog megjelenni az USA sportegyesület bálján. A zenét elsőrendű zenekar fogja szolgáltatni.

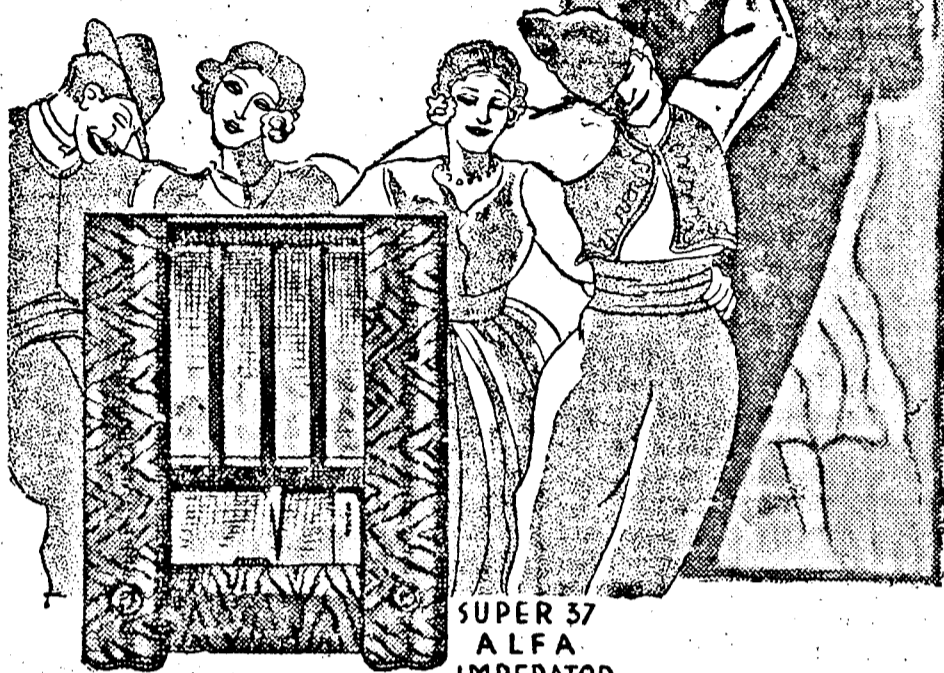
O A magyar csapatok heti tura-programja. A turázó magyar futballcsapatok ezen a héten a következő mérkőzéseket bonyolítják le: Csütörtök: Stade Rennais—Bocskai. Szombaton: La Valetta (Malta)—Hungária. Vasárnap: FC Basel—Ferencváros. St. Georges—Hungária, FC Bordeaux—Ujpest, Cherbourg—Bocskai.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Városi Színház. Ma, szardán este 8 es fél órakor

Országszerte
KÖZKEDVÉLTÉSNEK
ÖRVEND A

Standard RÁDIÓ

Magánfeleknek és viszonteladóknak legolcsóbb áron: 5207

SZABÓ ALBERT Arad, *Bul. Regina Maria 20*

Készségesen **GONDA** műszerész, bemutatja *Strada Bratianu 17.*

Az Arad-kerületi másodosztályu bajnokság őszi mérlege

A kerületi bajnokság másodosztályában ezévbén a küzdelmek igen érdekesen alakultak. A bajnokságban résztvevő 9 csapat létszáma előbb a Banatul kivá'ásával nyolcra apadt, majd két héttel a szezon befejezte előtt a Banatul visszalépésével ismét kilencre szaporodott. Az őszi küzdelmek így még befejezetlenek, azonban a Banatul hátralevő 5 meccsének lejátszására már csak tavasszal kerül sor.

A bajnokságban vezető Titanus va'óban a mezőny legjobbjá. Egyetlen mérkőzésen sem vesztett pontot és így biztosan halad a bajnokság felé.

A Vulturul csapata igen jó erőkből áll, egyik legkeményebb ellenfele a Titanusnak és egyetlen vereségét is a Titanustól szenvedte el.

A S'avia csapata fejlődőképes együttes, amely még sok meglepetést fog szolgáltatni. Megérdemelten jutott a harmadik helyre.

A Crişana valamivel gyengébben szerepelt, mint a múlt évben, de tavaszra minden bizonnyal nagyobb sikereket könyvelhet majd el.

A CAR és Virtutea. Rovine, illetve Pecica

csapatai váltakozó sikerekkel szerepeltek, főként otthonukban veszedemes ellenfelei bármelyik csapatnak.

A Fortuna sok veszteséget szenvedett, de a lelkes, fiatal gárda rövidesen feledtetni fogja az elődöket és itt is jobb szereplésre van kilátás.

A Victoria csapatát üdözte a balszerencse, amely sok meccsen megfosztotta a pontszerzéstől.

A Banatulról három lejátszott meccse alapján nem lehet kritikát gyakorolni. Képességei alapján valószínűleg az első 5 között fog végezni.

Nyugalmazott tábornok öngyilkossága Buourestiben

Buourestiből jelentik: A Moruzzi-ucca 11. számu házban öngyilkosságot követett el Sandulescu Nicolae nyugalmazott tábornok, aki évek óta gyógyíthatatlan idegbajban szenvedett. A tábornok két lövéssel oltotta ki életét és tragédiája általános részvétet váltott ki katonai körökben.

Csárdás.

Nagy táncosoperett. H e t e d s z e r. Uj diszletek. Uj jelmezek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Felfüggesztették a kettős megadóztatás miatt a külföldi megbizottakkal folytatott tárgyalásokat — A német kormány kiküldöttei visszautaztak Berlinbe — A rendelettel ellentétes a bírósági gyakorlat

A kettős megadóztatás igen jelentős problémájává vált Romániának és a velünk szoros kapcsolatban levő országoknak, amelyek nálunk fiókvállalatokat, ipari és kereskedelmi képviselőket állítottak fel, vagy bizományosokat szerződtek. Az ez év tavaszán kiadott pénzügyminiszteri rendelet tudvalevőleg kötelezővé tette a pénzügyi hatóságoknak, hogy ne csak a külföldi vállalat áruképviselőjére, bizományosára, vagy fiókvállalatának vezetőjére vesse ki a kereskedelmi adót, hanem magára a külföldi cégre is. Így következett be a külföldi vállalatok romániai kettős megadóztatása, mert ezek a külföldi cégek a saját országukban is tetemes jövedelmi adót fizetnek a Romániában lebonyolított ügyleteik után is.

Rendkívül érdekes, hogy ez ügyben a pénzügyminiszterium és a romániai bíróságok felfogása között elvi ellentétek állanak fenn. Az igazságügyi fórumok ugyanis már sok ügyben mondták ki ítéletileg, hogy a külföldi ipari és kereskedelmi vállalatok kettős megadóztatása nem engedhető meg. Erről néhány nappal ezelőtt lapunkban is megemlékeztünk, amikor beszámoltunk arról, hogy a bucuresti-i törvényszék egyszerre négy ügyben semmisítette meg a kettős adóztatást. Figyelemre méltó, hogy a fővárosi adófellebbezési bizottság is megsemmisítő határozatot hozott több hasonló ügyben.

De nemcsak a bíróságok foglaltak állást a kettős megadóztatás ellen, hanem néhány ország bucuresti-i követsége is interveniált a pénzügyminiszteriumban, hogy megszűnjön ez a rendszer, amely zavarokat okoz elsősorban a németországi nagy gyáripari és kereskedelmi cégeknek. Ugyanis Romániában rendkívül sok németországi vállalat alapított fiókvállalatot, áruképviselőt, óriási forgalmat lebonyolító ezpozturákat, amelyeknek üzletkötelességei után azoknak vezetői szabályszerűen megfizetik jövedelmi adójukat, de azonkívül a németországi adótörvények alapján ezek a fővállalatok otthon is megfizetik az adójukat.

Ezzel az indokolással kereste fel Fabritius német követ a pénzügyminiszteriumot és néhány külföldi állam megbizottjával együtt arra kérte, hogy a román kormány részletesen tárgyalja le ezt a rendkívül fontos kérdést, amely esetleg feszültséget idézhet elő néhány külföldi állam és a román kincstár között. A külföldi diplomáciai megbizottak kívánságára a pénzügyminiszterium kéttagu bizottságot küldött ki, amelyeknek tagjai Caranfil Gheorghe és Vasiliu V., akik heteken át tárgyaltak, hogy tisztázódjon ez a probléma.

Elsősorban a németországi kívánságokkal foglalkoztak, amelyeket a Tătărescu-kormány megbizottal kedvezően fogadtak ugyan, azonban a részletes tárgyalásokon kiderült, hogy Románia számára nem fogadhatók el. A kormány hivatalosan úgy nyilatkozott, hogy készséggel köt egyezményt a differenciák elkerülése céljából és semmiesetre sem akarja súlyosan terhelni a külföldiek itteni képviselőit.

A tárgyalások során megállapították, hogy a kettős megadóztatásra vonatkozóan egyetlen országgal sincs kölcsönösségi meg-

állapodásunk. Néhány évvel ezelőtt ugyan elvileg megállapodtunk Magyarországgal és Jugoszláviával arra, hogy nem tesszük kötelezővé a globálisadó bevallását és fizetését olyanoknak, akiknek a külföldön vállalataik, vagy jövedelmező ingatlanai vannak, ha az illetők külföldön megfizették a jövedelmi adót. Közvetlenül a globális adótörvény megszüntetése előtt került volna aláírásra ez az egyezmény, mivel azonban a globálisadó nálunk megszünt, szükségtelemmé vált az aláírás és emiatt most egyetlen állammal sincs olyan megállapodásunk, amely kölcsönösség alapján bevezetné, vagy megakadályozná a kétszeres megadóztatást.

E hó 15-ig kapott határidőt a tárgyalóbizottság, hogy tanácskozásait befejezze, vagy előzetes megállapodást kössön, amelynek alapján békésen intézhetnék el a differenciákat és felfüggesztenék a sérelmes adókiivetéseket. Mint most Bucurestiből jelentik, a tárgyalóbizottság tanácskozásai egyelőre eredménytelenül végződtek, de a komplikációk elkerülése céljából elhatározták, hogy a tárgyalásokat a karácsonyi és újévi ünnepek után folytatják. A berlini megbizottak holnap visszautaznak a német fővárosba és beszámolnak a tanácskozások lefolyásáról.

Kik fogják Magyarországon szétosztani a Romániából exportált fát?

A magyar minisztertanács e héten dönt afölött, hogy a tűzifát koncesszióval bíró társaságnak engedik-e át

Mint Budapestről jelentik, ottani kereskedelmi körökben izgalommal tárgyalják azt a néhány héttel ezelőtt felvetődött tervet, amely egyeduralmi helyzetet biztosítana egyes mezőgazdasági és pénzügyi csoportokból alakítandó társaságnak a külföldi tűzifa szétosztása, sőt forgalomba hozatala terén. Mint ismeretes, néhány éven át monopoliumot élvezett a faforgalmi részvénytársaság, amelyet annakidején több nagy pénzintézet alapított. Ez a részvénytársaság éveken át kizárólagossági joggal vette át a külföldről Magyarországra érkezett tűzifa-szállítmányokat, többek között természetesen azokat is, amelyek Erdélyből (Ardealból) érkeztek a magyar piacokra.

Az akkori helyzet ellen már a múlt évben is akció indult meg úgy Magyarországon, mint nálunk. Három hónappal ezelőtt lejárt a faforgalmi részvénytársaság koncessziója és a magyarországi erdőbirtokosok megbizásából az ottani mezőgazdasági nagy érdekképviselők minden törvényes eszközt igénybe vettek, hogy a faforgalmi társaság koncesszió-szerződését felsőbb helyen ne hosszabbítsák meg.

A faszakma köréből szerzett értesülés szerint ez az akció sikerrel járt és a kereskedelmi minisztérium olyan tervet készített, amelynek alapján egy másik, jórészt erdőbirtokosokból álló társaság kapna koncessziót az egész tűzifaellátásra.

Ez a társaság jogosult volna a tűzifa árát is megállapítani és a magyarországi sajtójelentések szerint emiatt a fa árának nagymérvű emelése várható. A magyarországi kereskedelmi körök akciókat kezdtek a reájuk nézve sérelmes terv ellen és tegnap a budapesti kereskedelmi és iparkamara közgyűlése is foglalkozott a javaslatl. A kamara nem tette magáévá a koncesszió tervét, mert ez öt évre állandósítaná a kötött forgalom rendszerét.

A Budapesten tartandó kereskedelmi és iparkamarai napon is tárgyalják az ügyet, mert Bornemissza kereskedelmi minisz-

ter megosztották a gabonakiviteli prémiumokat? Bucurestiből jelentik: A cáfolatok ellenére is olyan híreket terjesztettek gazdasági körökben, hogy a külkereskedelmi rendszert mégis módosítják. A kereskedelmi miniszterium már közölte, hogy az árucere üzleteket meg akarja szüntetni, ez a nyilatkozat tehát ellentétben áll a hivatalos közleménnyel, amely viszont a külkereskedelmi rendszer módosítását cáfolja. A „Prezentul” közlése szerint az exportőrök az export-prémiumok részbeni, vagy teljes megszüntetésétől tartanak, ami miatt a kiviteli ügyletek rentabilitása megszűnne. A bizonytalan helyzet miatt e hónapban az export csökkent a novemberi forgalommal szemben.

ISMÉT LANYHA A BUZA PIACI IRÁNYZATA. A bánági (banati) gabonapiacra a buza irányzata lanya és az árak a következők: Buza constantai rendeltetéssel 435 lei és temesvári (timisoarai) rendeltetéssel 415 lei, a kukorica 215, a zab 265, a takarmány árpa 320, a tavaszi árpa 350, korpa 230, napraforgómag 390, tökmag 650, muharmag 390, cirokmag 190, kismalmi liszt 780, nagymalmi liszt 800 lei különként. A lucernamag 26.50 és a lóheremag 25 lei különként.

A ma kibocsájtott új 500 leiesek rajza, színe és alakja. Lapunk tegnapi számában bucurestii jelentés alapján közöltük, hogy a Banca Nationala e hó 15-én új 500 leies bankjegyeket bocsájt ki, mert a régi, nagy formájú, szürkés ötszázast az új ötszázast fokozatosan bevonja a forgalomból. Az új ötszázast a zöld ötszázastal együtt helyettesítik majd a régi nagy szürke bankjegyeket. Az új bankjegyek rajza némileg eltér a zöld ötszázastalétól és többszínű lesz. A papírja fehér és vékonyabb, mint a zöld bankjegyeké. A színezése sárgás, világos és sötétkék, hosszúsága 157 milliméter, szélessége 85 milliméter. A régi rajztól csupán a király arcképe különbözik, mert az uralkodó az új bankjegyeken vadász-egyenruhában látható, a Traian-fej pedig nagyobb alakú, mint a régi bankjegyeken. Hogy egyelőre mennyi kerül forgalomba, arról nem szól a bucurestii jelentés.

ter módot kíván nyújtani arra, hogy a vidéki kereskedelmi érdekeltségek is megtegyék észrevételüket a tervezetre. A minisztertanács a jövő héten dönt előzetesen a fakoncesszió tervezetéről és a határozat elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Két év alatt 7 és fél milliárd leiel csökkent a kincstári nagy erdővállalat vagyona. Mint Bucurestiből jelentik, a kincstári, általánosan ismert nagy erdőüzem most tette közzé 1936. március 31-én lezárt mérlegét, amely pénzügyi és kereskedelmi körökben nagy feltűnést kelt. Az erdőüzem ugyanis ebben a mérlegében másfél milliárdos vagyoneirást eszközölt, holott már az 1935 esztendei mérlegében 6 milliárd leiel ért le az állami erdőségek értékéből, így tehát két év alatt 7 és fél milliárd leiel csökkentette mérlegében a kincstári erdők értékét. A vállalat tőkéje az 1935. március 31-i 11.2 milliárd leiel és az 1934. március 31-i 17.3 milliárd leiel netto vagyonnal szemben most 9.3 milliárd leiel. A most közzétett mérleg szerint a tiszta nyereség 117 millió leiel kevesebb, mint az előző költségvetési évben volt, nem csoda tehát, ha maga Cancicov pénzügyminiszter is erős kritikában részesítette néhány héttel ezelőtt az autonóm kincstári üzemek egy részét.

Az Erdélyi (Ardeali) Gazdasági Egyesület aradi fiókja december 18-án, pénteken délelőtt fél 12 órakor az aradi Magyar Párt helyiségében (Str. V. Goldiá 8. sz.) tartja alakuló közgyűlését. Tekintettel arra, hogy e közgyűlésen Szász Pál, az EGE kolozsvári (cluji) központjának vezérigazgatója és Telegdy László kerületi felügyelő is részt vesz, ez az összejövetel városunk gazdasági élete kimagasló eseményének ígérkezik.

Az angolok „csoda” uccamosó autója. Az angliai Scamell Lorries-gyár olyan uccamosó gépkocsit készített, amelyet — szükség esetén — tüzelésre vagy gázfelhők eloszlatására lehet felhasználni. Az autó viztartályát olyan tüzelőanyag alkalmas vegyisszerrel lehet megtölteni, amely még a benzint is eloltja. Ellenséges gáztámadás esetén a gépkocsi tartalva olyan összetételi folyadékkal tölthető meg, amelyet a szivattyúk fölpermeteznek, a gázfelhőt szétosztják és a levegőt fertőtlenítik.

Városi Színház

Csütörtökön három órás kacagás.

Fiam, a miniszter ur.

Vigjáték-premiér.

Pénteken bemutatóelőadás

Osodahajó. Nagy revü-operett.

Új díszletek.

Új jelmezek.

